

Sofie Moerenhout

GO! Atheneum, Herzele

Contact: sofie.moerenhout@leerkracht.sgr20.be

Doorbreek de schoolmuren en lees mee!

1. Aanleiding: waarom *LIST*?

In het eerste jaar van de B-stroom merken we elk jaar dat het leesniveau van de leerlingen heel erg verschillend is en dat niet elke leerling technisch een goede lezer is. Ook hebben leerlingen vaak moeite om de juiste leesstrategieën toe te passen bij teksten: niet enkel voor het vak Nederlands, maar ook voor andere sleutelcompetenties. Die beginsituatie was de aanleiding voor een doorgedreven innovatie in het curriculum op school.

In GO! Atheneum Herzele werden muren letterlijk doorbroken om het curriculum te flexibiliseren. In die vernieuwde, flexibele ruimte kunnen leerlingen nu dagelijks lezen, ingebed in de *LIST*-didactiek (Leesinterventietraject voor Scholen met een Totaalbenadering).

2. Hoe ziet *LIST* eruit in onze praktijk?

Zes schooljaren geleden hebben wij onze onderwijsmethode drastisch veranderd. In plaats van 1 leerkracht vooraan in de klas te plaatsen, die een centrale rol speelt, zijn we overgestapt naar *co-* en *teamteaching*, waarbij de leerkracht een eerder begeleidende rol opneemt. We werken niet langer met een lessenrooster waarin alle algemene vakken vast geroosterd zijn, maar schakelden over naar clusters (zoals een cluster 'talen', een cluster 'wetenschappen', enz.), waarin de leerling zelf bepaalt hoe, wanneer en hoe lang hij aan een vak werkt. Zo kan de leerling zelf de 'tijd' verdelen over de verschillende vakken om alle doelen kwaliteitsvol te kunnen realiseren en zetten we in op gepersonaliseerd samen leren, met de leraar als begeleider van het leerproces van elke leerling.

Deze aanpak heeft het ook mogelijk gemaakt om elke dag *LIST* te introduceren. Daarbij leest de betrokken leerkracht elke dag voor, waarna 2 keer per week een miniles volgt. Tijdens die miniles plaatsen we telkens 1 kenniselement in de focus. Het gaat dan om feitenkennis, conceptuele, procedurele of metacognitieve kennis, zoals afgebakend bij de nieuwe onderwijsdoelen. Op die manier realiseren we de doelen voor literatuur, zoals geformuleerd in het vernieuwde curriculum in Vlaanderen.

LIST is op school bovendien niet alleen gekoppeld aan de sleutelcompetentie Nederlands, maar wordt opgenomen in de algemene vorming van alle leerlingen in de brede eerste graad. *LIST* is een dagelijks onderdeel van het lesgebeuren en wordt ondersteund door elke leerkracht binnen het team.

3. Voordelen van *LIST* voor onze doelgroep

Van bijna elke leerling is het technisch leesniveau aanzienlijk verbeterd. De meeste van hen zijn in staat om bij teksten de juiste leesstrategieën toe te passen. Leerkrachten van andere vakken (andere dan taalvakken) ondervinden ook voordelen. Tegelijk kun je als leerkracht Nederlands de leerplandoelen voor literatuur ook koppelen aan de dagelijkse *LIST*-lessen.

Maar het belangrijkste voor ons, als lerarenteam, is dat de leerlingen rust vinden tijdens het lezen. Voor hen is het leesmoment een momentje om even te ontsnappen aan de *rush* en de verplichtingen van elke dag. Ze verdiepen zich in het verhaal en kunnen even ontspannen. De leerlingen vinden hun gading in een inspirerend boekenaanbod en in aantrekkelijke leeszones, dankzij een geslaagde samenwerking met de lokale bibliotheek. Leerlingen die bijna niet lezen, zijn door de *LIST*-aanpak nieuwsgierig geworden en meer gemotiveerd om te lezen. Leerlingen boeken daardoor lees- en leerwinst, met zichtbare resultaten en effecten. Doorbreek de muren en lees mee!

Referenties

- Houtveen, A.A.M. & S.K. Brokamp (2017). *Doelgericht werken aan opbrengsten bij aanvankelijk en vloeiend lezen*. Utrecht: Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Leren en Innoveren.
- Houtveen, A.A.M., S.K. Brokamp, S.K. & A.E.H. Smits (2012). *Lezen, lezen, lezen! Achtergrond en evaluatie van het LeesInterventie-project voor scholen met een totaal-aanpak (LIST)* Utrecht: Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Educatie.
- Kunst, J.J., M. Koudijs & A.A.M. Houtveen (2018). *Doelgericht werken aan opbrengsten. Handreiking voor de implementatie van doelgericht werken aan opbrengsten bij het leesonderwijs*. Utrecht: Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Leren en Innoveren.